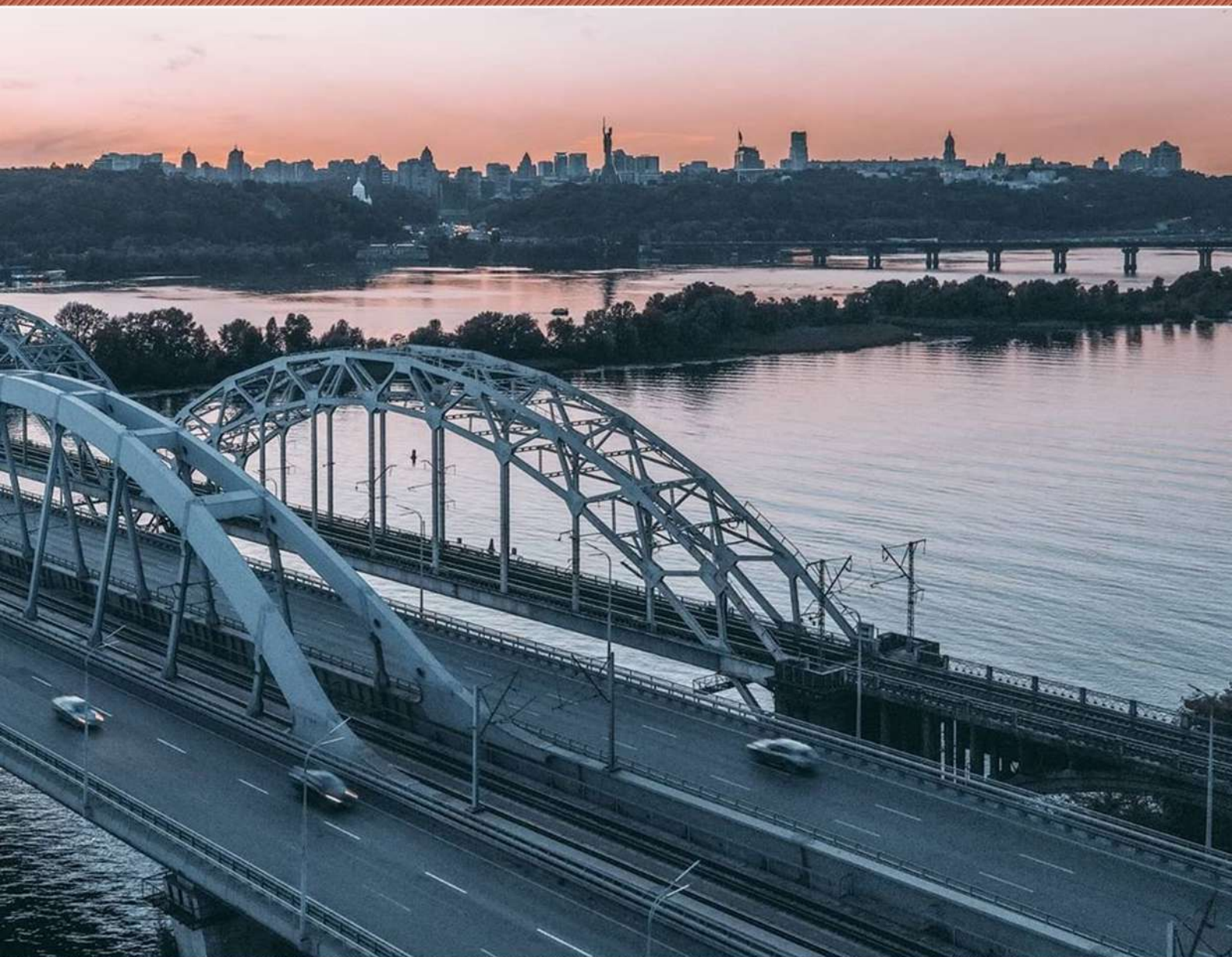

АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

(міжнародна наукова конференція)

* Current methods of scientific research | International scientific conference

Місце проведення: Київ, Україна
16 жовтня 2022 року

Venue: Kyiv, Ukraine
October 16, 2022

УДК 001.1

ББК 29

UDC 001.1

BBK 29

Актуальні методи наукового дослідження (міжнародна наукова конференція)

---

* Current methods of scientific research | International scientific conference

Місце проведення: **Київ, Україна** | Venue: **Kyiv, Ukraine**

16 жовтня 2022 року | October 16, 2022

ОФОРМЛЕННЯ ЦИТАТИ:

Батюченко В.А., Дудар З.В., Мазурова О.О. Дослідження методів рішення транспортних задач лінійного програмування // Актуальні методи наукового дослідження (міжнародна наукова конференція). Видавництво ACADEMCONF.COM // Київ, Україна, 16 жовтня 2022. с. 4 - 13.

ISBN 978-966-8910-80-0

© 2022 Видавництво ACADEMCONF.COM | Publisher ACADEMCONF.COM

© 2022 Автори статей | Authors of the papers

Адреса електронної пошти: info@academconf.com

Адреса видавця (редакції): **LV-1007, Рига, Латвія**

Операційний офіс: **65039, Одеса, Україна**

ЗМІСТ (CONTENT)

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

1. Бразалук Вадим Павлович, Гіденко Євген Сергійович ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	4-7
2. Бразалук Вадим Павлович, Павлова Наталя Валеріївна КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВУКУ ТА ЙОГО НОСІВ	8-12
3. Буддакова Анастасія Євгенівна, Макруха Єлізавета Олександрівна, Корогод Світлана Володимирівна ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ДОБРОВІЛЬНОСТІ ЗГОДИ У СПРАВАХ ЩОДО СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ.....	13-16
4. Буддакова Анастасія Євгенівна, Павлова Наталя Валеріївна ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	17-19
5. Голубєва Даниїла Володимирівна, Корогод Світлана Володимирівна АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ.....	20-27
6. Дацко Андрій Іванович, Резворович Кристина Русланівна ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ	28-32
7. Жукова Єлізавета Геннадіївна, Максимова Маргарита Костянтинівна ЮВЕНАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ.....	33-36
8. Жукова Єлізавета Геннадіївна, Рижкова Світлана Анатоліївна ВЗАЄМОДІЯ З НАСЕЛЕННЯМ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	37-39
9. Карелін Єгор Дмитрович, Резворович Кристина Русланівна ПОНЯТТЯ Й ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	40-43
10. Макруха Єлізавета Олександрівна, Павлова Наталя Валеріївна ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЧНИХ СКАНЕРІВ В УКРАЇНІ	44-47
11. Малюченко Микола Олександрович, Резворович Кристина Русланівна ДОКАЗУВАННЯ ТА ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	48-52

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА (SPORT)

12. Бразалук Вадим Павлович, Журавель Олександр Анатолійович ЗНАЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	53-56
--	-------

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

УДК 342.9

Бразалук Вадим Павлович

курсант 4 курсу ННП ПФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Гіденко Євген Сергійович

викладач кафедри тактико - спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

***Анотація:** в роботі представлено теоретичні особливості, шляхи вдосконалення та модернізації процесу тактико-спеціальної підготовки співробітників Національної поліції України в умовах воєнного стану.*

***Ключові слова:** Національна поліція, тактико-спеціально підготовка, службові обов'язки.*

Актуальність теми обумовлена тим, що на сьогоднішній день в умовах воєнного стану високий рівень професійної підготовки співробітників Національної поліції України є невід'ємним компонентом, від якого залежить якість, швидкість та майстерність виконання поліцейськими своїх службових обов'язків. Як показує практика, без спеціальної освітньої програми підготовки поліцейських, неможливо отримати якісних працівників, які вмітимуть

правильно та беззаперечно виконувати свої функціональні обов'язки. Саме тому, на сьогоднішній день такі предмети як тактико - спеціально, вогнева, фізична та психологічна підготовка відіграють одну з ключових та найважливіших в сучасній системі підготовки курсантів. Українська система підготовки поліцейських, порівняно з системами підготовки в європейських країнах, потребує суттєвого вдосконалення та модернізації [1].

Основними причинами для удосконалення є те, що по-перше, Україна поступово переходить до європейських стандартів. По-друге, збройна агресія щодо нашої держави є фактором, що зумовлює необхідність перегляду системи навчання працівників поліції, які в умовах сьогодення виконують службові обов'язки. По-третє, існує значна кількість зафіксованих правопорушень.

Саме тому всі вищезазначені фактори потребують від всього особистого складу Національної поліції України досконалого володіння сучасними професійними навичками та знаннями щодо протидії злочинності [2]. Виходячи з цього кожен з поліцейських зобов'язаний на високому рівні володіти такими предметами як тактико – спеціальна, вогнева та фізична підготовка, тому що досконале та майстерне володіння цими предметами може врятувати життя як поліцейського, так і інших громадян, а навички, які здобуваються при вивченні цих дисциплін допоможуть при виконанні професійної діяльності, спрямованої на протидію злочинності та підтримку громадського порядку [3].

Основними завданнями тактико – спеціальної підготовки є: розвиток та постійне удосконалення витривалості, сили, швидкості та спритності; виховання психологічної стійкості, упевненості у своїх силах, цілеспрямованості, хоробрості та рішучості, ініціативи та винахідливості, наполегливості, витримки та самовладання; зміцнення та підвищення стійкості організму до несприятливих факторів, пов'язаних з професійною діяльністю; сприяння вихованню дисциплінованості, відчуття колективізму та товариської взаємодії та взаємодопомоги; опанування поліцейськими застосування табельної зброї та максимального використання її бойових можливостей для ураження противника

з найменшими витратами часу і боєприпасів при виконанні оперативно-службових завдань; досконале знання співробітниками Національної поліції основ і правил виконання покладених завдань у будь-яких умовах, висока злагодженість дій співробітників структурних підрозділів при вирішенні службових завдань [3].

Навчання та підготовка поліцейських на сьогоднішній день передбачає та вимагає широкого спектру застосування здобутих знань та навичок на практиці як для забезпечення та захисту власного життя, так і для ефективного захисту громадян, інтересів держави та протидії злочинності, адже злочинність постійно пристосовується та адаптується до нових умов, тому потреба постійної якісної професійної підготовки та внесення корективів та змін до нею є завжди.

Отже, в умовах сьогодення для вдосконалення професійної освіти поліцейських у ВНЗ зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, доцільно оновити навчально - методичний матеріал; розробити нові критерії оцінювання знань курсантів у вигляді тестування, в тому числі комп'ютерних; запровадити гнучкі освітні програми професійної освіти на тлі новітніх інформаційних технологій навчання, зокрема використання інтерактивних кімнат; додати зустрічі з людьми, які мають певний досвід в цієї сфері, запровадити повсякчасні перепідготовки та підвищення кваліфікації викладацького складу з залученням до тренінгів зарубіжних спеціалістів у сфері професійної освіти; створити максимально зручні умови для навчання майбутніх поліцейських, надати усе необхідне для практичних занять, у тому числі збільшити строки навчання у системі першочергової підготовки, а також належного виховання з метою прищеплення високих морально-психологічних якостей, стійких життєвих позицій та відповідальності перед народом України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Цільмак О. М. Компетентнісний підхід під час підготовки фахівців правоохоронного профілю. *Юридична психологія та педагогіка*. 2009. № 2.
2. Бондаренко В. В. Проблеми професійної підготовленості працівників підрозділів патрульної поліції. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: «Педагогіка». 2017. № 11.
3. Бондаренко В. В. Професійна підготовленість як основа ефективної діяльності працівників підрозділів патрульної служби Національної поліції України. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. 2016. Вип. 139, т. 2.

Brazaluk Vadim Pavlovich

cadet of the 4th year of

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Hydenko Yevhen Serhiyovych

teacher of the department of tactics - special training

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

WAYS OF PROCESS IMPROVEMENT & MODERNIZATION TACTICAL-SPECIAL TRAINING OF EMPLOYEES OF NATIONAL POLICE OF UKRAINE UNDER CONDITIONS OF MARITAL STATE

Abstract: the work presents theoretical features, ways to improve and modernize the process of tactical special training of the National Police of Ukraine under martial law.

Keywords: National police, tactical-special training, official duties.

УДК 343.9

Бразалук Вадим Павлович

курсант 4 курсу ННІП ПФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Павлова Наталя Валеріївна

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри криміналістики та домедичної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВУКУ ТА ЙОГО НОСІЇВ

***Анотація:** в роботі представлено теоретичний аспект та особливості криміналістичного дослідження звуку та його носіїв.*

***Ключові слова:** джерела звуку, носії звуку, судова акустика, сліди звуку, технічні засоби, судово-акустичне дослідження.*

Актуальність теми пов'язана з тим, що протягом останніх років все частіше предметами експертного аналізу стають різноманітні джерела звуку та його носії. Такі дослідження в криміналістиці відносяться до судової акустики, яка в свою чергу вивчає систему методів, способів і певних технічних засобів, що стосуються збирання, використання та дослідження слідів звуку, які мають доказове значення та виступають в якості доказів в кримінальному судочинстві.

До основних завдань судово - акустичних досліджень відноситься: ідентифікація особи за її звуковими слідами (голосом); дослідження звукового

середовища для з'ясування та виявлення джерел звуку; вивчення матеріальних носіїв та технічних засобів фіксації слідів звуку.

Зазвичай, джерелами слідів звуку прийнято вважати певні матеріальні системи, як органічного, так і неорганічного походження, а саме: певні явища природи, живі організми, матеріальні об'єкти тощо. Досить часто, кримінальне правопорушення супроводжується цілою низкою різноманітних звукових слідів, які в свою чергу утворюють певну «звукову картину». За допомогою судової акустики можна встановити особливості виникнення слідів звуку, а також засоби і методи їх дослідження для подальшого криміналістичного дослідження та розслідування кримінального правопорушення в цілому [1].

На сьогоднішній день, судова акустика включає в себе спеціальні експертні дослідження за такими напрямками: дослідження голосу за фізичними параметрами усного мовлення, акустичних сигналів середовищ; технічне дослідження матеріалів та засобів звукозапису. Традиційно, матеріальними об'єктами, що виступають носіями слідів звуку, прийнято вважати фонограми (оптичні, магнітні тощо), але на сучасному етапі розвитку технологій, цифровий спосіб запису звуку повністю витіснив аналоговий, як наслідок – перелік завдань судової акустики суттєво розширився.

За останнє десятиліття стрімкий технічний прогрес переоснастив нинішню відео та аудіо індустрію з аналогового на цифровий спосіб фіксації, передачі та зберігання інформації. Сучасні побутові пристрої стали набагато компактніші, жодним чином не втративши якісні показники. Поряд із цим, стрімко розвинулась і чисельна кількість різноманітних програм для обробки цифрової інформації, які на високопрофесійному рівні без проблем вносять зміни у оригінальний запис, що суттєво ускладнює проведення відповідної експертизи [2].

Слід зазначити, що сьогодні дуже розповсюджене використання технічних засобів, які наділені функціями одночасної фіксації як звуку, так і

зображення. Це говорить про те, що експертиза зразків з таких технічних засобів потребує всебічного комплексного аналізу.

Аналіз матеріальних носіїв слідів звуку та технічних засобів фіксації вирішує певний спектр діагностичних та ідентифікаційних питань, а саме:

- на який пристрій було записано ту чи іншу аудіо чи відеофонограму, а також за допомогою якого комплекту апаратури (одного або декількох технічних засобів);
- на який пристрій було записано ту чи іншу аудіо чи відеофонограму, а також за допомогою якого комплекту апаратури (одного або декількох технічних засобів);
- чи наявні ознаки монтування, а також чи проводився аудіо чи відеозапис безперервно;
- чи одночасно (синхронно) проводився запис звуку і відео зображення у відеограмі файлу та чи відповідає зміст відео зображення звуку;
- оригіналом чи копією є відео-, фонограма [1].

Останній пункт заслуговує особливої уваги, оскільки, оскільки на відміну від аналогових, в цифрових записах звуку якість запису не втрачається. Як правило, експерт для проведення відповідних досліджень матеріальних носіїв слідів звуку, здійснює копіювання файлу на комп'ютер. З технічної точки зору оригіналом прийнято вважати відео-, фонограму, яка виконана в результаті запису сигналу від першоджерела на той чи інший носій інформації (SD – карта, DV – касета) або зафіксована на вбудовану пам'ять аудіо або відеозаписуючого пристрою. Копією прийнято вважати файл, який був скопійований на будь-який носій інформації. Саме таму, виходячи із сучасних реалій, питання що стосується чи є запис оригіналом чи копією в епоху цифрового запису поступово втрачає свою актуальність. Натомість, питання щодо достовірності запису і наявності внесених до запису шляхом монтажу змін є досить доречним [3].

В сьогоденних реаліях, найбільшу складність для експерта становить виявлення ознак, що свідчать про присутність монтування звукозапису

(видалення, накладки, вставки тощо), оскільки кожного дня створюються новітні програми для обробки відео та аудіозаписів. Ці програми мають досить широкий спектр можливостей та функцій, які без проблем дозволяють на високоякісному рівні вносити в аудіо-, відеоматеріал зміни будь-якого рівня складності, наприклад: створювати імітації звуку та голосу, накладати фонові звуки, здійснювати видалення, вставку чи накладення певних фрагментів запису, які на перший погляд є абсолютно не помітними під час відтворення аудіо-, відеоматеріалів [4].

Для того, щоб фахівець здійснив якісний аналіз сигналограми використовуються традиційні методи, а саме: органолептичні (сприйняття на слух), порівняльні, а також застосовуються спеціальні комп'ютерні програми автоматичної ідентифікації сигналу. Досить ефективним в експертній практиці залишається і спектрографічний метод аналізу звукозапису, предметом дослідження якого є сонограми, на яких може бути помітно «випадіння», розбіжність або графічна нестиківка кривих частотної модуляції звуку.

Отже, зважаючи на стрімкий розвиток та впровадження цифрових технологій у повсякденне життя людини, питання щодо криміналістичного експертного аналізу сучасних джерел звуку та їх носіїв є досить актуальним, оскільки якісне і повне експертне дослідження тих чи інших джерел або носіїв звуку, які мають відношення і доказове значення в кримінальному провадженні дозволяє всебічно та якісно здійснити досудове розслідування, з'ясувати всі обставини кримінального провадження та виявити обставини, що викривають або виправдовують підозрюваного, обвинуваченого.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Криміналістика : підручник. / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – С. 77 – 95.

2. Криміналістика у питаннях і відповідях : Навчальний посібник [Текст] К 82 / [А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Черноус та ін.] – К. : ТОВ "Видавництво "Центр учбової літератури" , 2016. — С. 56 - 57.
3. Маркусь В. О. М 16 Криміналістика. Навчальний посібник – К.: Кондор, 2007. – С. 416.
4. Особенности проведения экспертизы аутентичности цифровых сигналограмм, полученных оперативным путем / [О. В. Рыбальский, С. А. Близников, А. В. Мыслинский, О. В. Брягин] // Захист інформації. — К. : КМУЦА, 2005. — № 1. — С. 57–62.
5. Салтевский М. В., Жариков Ю. Ф. Предмет, содержание и задачи криминалистической акустики // Криминалистика и судовая экспертиза. 1988. Вып. 37. С. 118–124.

Brazaluk Vadim Pavlovich

cadet of the 4th year of

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Pavlova Natalya Valeriivna

candidate of legal sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Forensics and Pre-Medical Training

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

FORENSIC STUDY OF SOUND & ITS CARRIERS

***Abstract:** the paper presents the theoretical aspect and features of the forensic investigation of sound and its carriers.*

***Keywords:** sound sources, sound carriers, forensic acoustics, sound traces, technical means, forensic acoustic research.*

УДК 342.3

Булдакова Анастасія Євгенівна

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Макруха Єлізавета Олександрівна

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Корогод Світлана Володимирівна

доктор юридичних наук,
викладач кафедри кримінального права та кримінології,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ДОБРОВІЛЬНОСТІ
ЗГОДИ У СПРАВАХ ЩОДО СТАТЕВОЇ СВОБОДИ
ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ**

***Анотація:** у даній роботі проведено детальний аналіз проблем інституту визначення добровільності згоди у справах щодо статевої свободи та статевої недоторканості постраждалої особи, та визначено можливі шляхи рішення вказаної проблеми через зміну деяких законодавчих актів.*

***Ключові слова:** статева свобода, статева недоторканість, особа яка постраждала, добровільність, згода.*

У нормах Розділу 4 Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості Кримінального кодексу України, зокрема статті 152, 153, 154 обов'язковою ознакою складу кримінального правопорушення є відсутність добровільної згоди особи. Проте в кримінальному провадженні на стадії доказування виникають проблеми достовірності показань потерпілого та підозрюваного, оскільки в ККУ не вказано як саме повинна фіксуватися така згода або відмова. Через невизначеність законодавства з цього приводу слідчі дії не мають процесуальної та юридичної сили задля подальшого розгляду кримінального провадження та винесення рішення щодо нього. Тому дане питання є актуальним та потребує подальшого її вирішення й висвітлення в нормах закону.

У примітці до нової редакції ст. 152 ККУ зазначено: «Згода вважається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин». [1]

Однак, таке визначення вже викликало гнів багатьох практиків, адже воно є класичним «оціночним поняттям» – таким, що недостатньо конкретизоване законодавцем і потребує уточнення в процесі правозастосовчої практики. Іншими словами, факт відсутності чи наявності добровільної згоди буде вирішуватись в кожному окремому випадку виходячи із обставин конкретної справи.

На етапі опрацювання законопроекту були пропозиції деталізувати визначення поняття добровільної згоди, включивши невичерпний перелік обставин, які виключають згоду потерпілої особи – для кращого розуміння змін особами, які застосовують кримінальний закон.

До таких обставин належать, зокрема, випадки, коли згода не може вважатись добровільною, якщо вона була надана під впливом застосування фізичного насильства, погрози його застосування, погрози іншого змісту (напр. погрози знищення чи пошкодження майна, або обмеження прав чи інтересів

іншої особи), обману, використання матеріальної чи службової залежності, безпорадного чи уразливого стану тощо.

Однак, ці пропозиції не були враховані, оскільки законодавець, очевидно, вирішив, що невичерпний перелік не має переваг перед відсутністю жодного переліку. [2]

Крім цього, дане визначення в Кримінальному кодексі прописано поверхнево, та надає шанс зловмисникам на зловживання і ускладнення процесу розслідування таких справ, оскільки:

- закон передбачає, що згода є добровільною якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин, однак кримінальний кодекс не передбачає, як саме партнер повинен отримати згоду;
- усна згода нібито зараховується, але в суді довести факт її надання буде майже неможливо, оскільки слово гвалтівника буде проти слова потерпілої.

Важливим є те, що на етапі розробки законопроекту розглядалася можливість деталізувати поняття добровільної згоди та зазначити перелік обставин, які б не вважалися добровільною згодою і за які, гвалтівника слід було би притягнути до кримінальної відповідальності. Вказані вище дії були необхідні для кращого розуміння суспільством, судами, правоохоронними органами запроваджених в цій частині змін, однак законодавець вирішив, що краще уникнути даного переліку, оскільки: «невичерпний перелік не має переваг перед відсутністю жодного переліку». [3]

Підсумовуючи все вище визначене, ми можемо дійти до висновку, що визначення добровільної згоди, що закріплене в КК України, не дає чіткої відповіді на питання, що таке добровільна згода і є недосконалим. Обов'язковою ознакою таких правопорушень є «без добровільної згоди особи», проте наявність чи відсутність саме цієї ознаки доказати важче всього. Тому ця проблема потребує особливої уваги та вирішення на законодавчому рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 22.09.2022)
2. Коли «ні» означає «ні»: нове законодавство щодо статевих злочинів URL: <https://www.dominuslegal.com/2417-2/> (дата звернення: 22.09.2022)
3. Згода на секс: що насправді передбачено законодавством? URL: https://jurliga.ligazakon.net/aktualno/10339_zgoda-na-seks-shcho-naspravd-peredbacheno-zakonodavstvom (дата звернення: 22.09.2022)

Buldakova Anastasia Evgenivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

Makrukha Elizaveta Oleksandrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

Korohod Svitlana Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

PROBLEM OF DETERMINING VOLUNTARINESS OF CONSENT IN MATTERS CONCERNING SEXUAL FREEDOM & SEXUAL INVINCIBILITY OF PERSON

***Abstract:** in this work, a detailed analysis of the problems of the institution of determining the voluntariness of consent in cases concerning sexual freedom and sexual integrity of the victim was carried out, and possible ways of solving the specified problem through the change of some legislative acts were determined.*

***Keywords:** sexual freedom, sexual integrity, victim, voluntariness, consent.*

УДК 343.9

Булдакова Анастасія Євгенівна

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Павлова Наталя Валеріївна

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри криміналістики та домедичної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСІБ В УКРАЇНІ

***Анотація:** в даній роботі проаналізовані проблеми інституту ідентифікації осіб в Україні та надано можливе вирішення даної проблеми.*

***Ключові слова:** ідентифікація, ототожнення, країни.*

Ідентифікація осіб – це ототожнення наданої інформації та даних, зареєстрованих в державних реєстрах та інформаційних базах. Оскільки реалізація більшості прав та виконання обов'язків має персоналізований характер, то встановлення особи є ключовим в наданні послуг державними органами та приватними установами, що завжди було необхідно, а в умовах сучасного життя набуває ще більшої актуальності. Проблема ідентифікації в Україні полягає в низькому рівні застосування технологій, зокрема зберігання більшості інформації в паперовому вигляді, що збільшує вірогідність її втрати та в складності доступу до інформації правоохоронними органами.

В першу чергу, необхідність встановлення особи полягає в ототожненні особи заявника із заявленими ідентифікаційними даними та видачі документа, що посвідчує особу [1]. Однак, коли паспортні документи видають вперше або їх необхідно замінити, встановлення особи відбувається шляхом співставлення поданих даних із даними з реєстрів. Через ненаповненість Єдиного державного демографічного реєстру в Україні для цього досі використовують паперові картки, які зберігаються в обласних центрах. Втрата доступу до таких документів призводить до неможливості ідентифікувати осіб за звичайною процедурою, тому це прийдеться робити через суд, на що потрібно буде витратити значну кількість часу та фінансів. Прикладом такої ситуації є військовий конфлікт в Україні, зокрема осіб з Донецької, Луганської області та АР Крим, оскільки документи зберігалися в обласних управліннях ДМСУ, та, через наведені вище обставини, держава втратила до них доступ.

Крім цього, в Україні посадова особа правоохоронних органів не має вільного доступу до реєстрів, де зберігається інформація про особу, а має можливість її отримати лише за запитом до уповноважених органів, при цьому не маючи гарантію отримати дозвіл вчасно або отримати в принципі, що ускладнює процес ідентифікації та має негативні наслідки під час розслідування кримінальних правопорушень.

Великобританія, Канада, Австралія та інші країни мають централізовану модель, що характеризується високим рівнем застосування технологій в процедурі проведення ідентифікації. Зокрема, дані осіб зберігаються у цифровому вигляді в єдиному реєстрі, у якому діє one-recordsystem. У випадку, якщо бракує паспортних документів, в державах проводять додаткові заходи з ідентифікації чи верифікації, що також зберігається в реєстрі. До них належить лінгвістичний аналіз, оцінка біологічного віку, дактилоскопія фотоаналіз, ДНК-аналіз, інтерв'ю, перевірка реєстрів, запити до третіх країн. Таким чином, практично неможливо втратити дані про осіб, зручно вносити туди зміни та швидко шукати інформацію [2].

Підсумовуючи все вищесказане ми можемо дійти до висновку, що в Україні використовуються децентралізовані реєстри, які ускладнюють процес ідентифікації. Для спрощення процедури необхідно використовувати можливості інших реєстрів, щоб відновити втрачену інформацію та закінчити перехід до one-recordsystem. Крім цього, необхідно також спростити процедури ідентифікації шляхом розширення повноважень позасудових органів, зокрема Національної поліції України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Українські реалії процедури встановлення особи. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/ukrayinski-realiyi-proceduri-vstanovlennya-osobi.html> (дата звернення: 25.09.2022)
2. Ідентифікація осіб в умовах збройного конфлікту в Україні URL: <https://cedos.org.ua/researches/identyfikatsiia-osib-v-umovakh-zbrojnoho-konfliktu-v-ukraini/>(дата звернення: 25.09.2022)

Buldakova Anastasia Evgenivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

Pavlova Natalya Valeriivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

PROBLEMS OF IDENTIFICATION OF PERSONS IN UKRAINE

***Abstract:** this work analyzes the problems of the Institute of Identification of Persons in Ukraine and provides a possible solution to this problem.*

***Keywords:** identification, identification, countries.*

УДК 34

Голубєва Даніела Володимирівна

курсант 3 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Корогод Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри

кримінального права і кримінології

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ
ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ**

***Анотація:** в даній роботі детально досліджується кримінальне законодавство України з питань запобігання кримінальним правопорушенням у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людини, описується явище «трансплантаційного туризму», аналізуються внесені зміни у низку нормативно-правових актів, що здійснюють правове регулювання трансплантації, та їхня відповідність одна одній, наголошується на проблемі відсутності належних спеціальних програм запобігання незаконній трансплантації анатомічних матеріалів людини відповідними правоохоронними органами.*

***Ключові слова:** анатомічні матеріали людини, незаконна трансплантація, трансплантація, кримінально правове регулювання, кримінальна відповідальність, трансплантаційний туризм.*

Трансплантація є одним із найважливіших методів лікування більшості важких захворювань, що безпосередньо спрямований на відновлення здоров'я людини. Сфера цих суспільних відносин у сучасному світі постійно потерпає від кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконною трансплантацією анатомічних матеріалів людини. Вдосконалення кримінально-правового регулювання протидії незаконній трансплантації безумовно є вкрай актуальним питанням сьогодення.

Наразі актуальною є проблема так званого «трансплантаційного туризму». Стамбульська декларація визначає «трансплантаційний туризм» як поїздку для трансплантації, яка здебільшого передбачає торгівлю людьми з метою вилучення органів і торгівлю цими органами, або коли через незаконну торгівлю органами трансплантаційними центрами, призначених для надання трансплантацій нерезидентам, знижується здатність країни надавати послуги з трансплантації для власного населення [1].

За даними Національної поліції України та Генеральної прокуратури України за період з 2010 по 2019 рр. в Україні було виявлено 58 випадків кримінальних правопорушень, передбачених ст. 143 КК «Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини» та 4 діяння, передбачених ст. 149 КК в частині торгівлі людьми, вчиненої з метою експлуатації у формі вилучення органів для трансплантації. Аналізуючи офіційні дані кримінальної статистики щодо зареєстрованих кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконною трансплантацією анатомічних матеріалів людини на території України, можна припустити, що досліджувана проблема неактуальна для нашої держави. Однак на одному зі своїх останніх засідань Рада Європи заявила, що незаконна торгівля анатомічними матеріалами людини широко поширена на території східноєвропейських держав, зокрема і в Україні [2].

Відсутність належних спеціальних програм запобігання незаконній трансплантації анатомічних матеріалів людини дезорганізує діяльність

спеціальних суб'єктів. У відомчій документації, що регламентує діяльність компетентних правоохоронних органів, не виділяються особливості запобігання цим кримінальним правопорушенням. Розкриваються лише поодинокі злочини, що вчинюються у рамках злочинної діяльності у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людини, а не ціла злочинна діяльність. До таких належать: вербування донора; підготовка до транспортування донора, коли його затримання відбувається на території іноземної держави та за інформацією правоохоронних органів України; виявлення випадків незаконного вилучення анатомічних матеріалів у померлого донора у морзі [3].

Закон про трансплантацію 1999 року з часом почав втрачати свою актуальність, більшість його положень не відповідали потребам часу: стрімкий розвиток трансплантології у світі та в Україні потребував негайного вдосконалення правового регулювання даного питання. Верховна Рада України відреагувала на тодішні потреби медичної та правової громад, прийнявши в травні 2018 року Закон України № 2427-VIII «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» (далі – Новий Закон про трансплантацію, Закон), який набрав чинності 1 січня 2019 року [4]. Новим Законом було внесено певні зміни до багатьох нормативних актів, серед яких: Кримінальний кодекс України, Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про поховання та похоронну справу», Положення про паспорт громадянина України.

Зазначеним Законом закріплена нова редакція ст. 143 КК України, в якій наявні такі новели:

1) Удосконалено предмет кримінальних правопорушень, що передбачені даною статтею. Попередньо предметом незаконної трансплантації були тільки органи або тканини людини, де під органами людини розумілося відокремлену частину цілого організму, яка виконує одну або декілька функцій, а під тканинами людини – систему клітин і безклітинних структур, які характеризуються спільністю розвитку, будови та специфічних функцій. Велику

проблему створювала складність у питанні які види анатомічних матеріалів слід відносити до тканин людини (напр. судини, клапани тощо). Законодавець, звернувши увагу на численні зауваження науковців щодо конкретизації предмета кримінальних правопорушень, передбачених ст. 143 КК, змінив термін «органи та тканини людини» на «анатомічні матеріали людини».

2) Суттєво змінено порядок трансплантації анатомічних матеріалів людині. Так, було розширено коло близьких родичів або членів сім'ї реципієнта, у яких можливе вилучення анатомічних матеріалів; надано дозвіл на вилучення анатомічних матеріалів, здатних до регенерації, у тому числі гемопоетичних стовбурових клітин, у живого донора, що не є близьким родичем або членом сім'ї реципієнта; дозволено застосування перехресного донорства; розширено коло живих осіб, у яких заборонено вилучати анатомічні матеріали; встановлено чіткий порядок проведення трансплантації; закріплено спеціально уповноважену особу закладу охорони здоров'я – трансплант-координатора, яка зобов'язана здійснювати координацію надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації; закріплено обов'язок трансплант-координатора вносити відомості про надану живим донором письмову згоду на вилучення у нього анатомічних матеріалів до Єдиної державної інформаційної системи трансплантації; встановлено порядок проведення трансплантації анатомічного матеріалу реципієнту від донора-трупа з обов'язковим використанням Єдиної державної інформаційної системи трансплантації; надано право кожній повнолітній дієздатній особі призначати свого повноважного представника, який вправі надати згоду на вилучення з її тіла анатомічних матеріалів для трансплантації та/або виготовлення біоімплантатів після її смерті; заборонено вилучення анатомічних матеріалів для трансплантації та/або виготовлення біоімплантатів у померлих осіб, які належать до певних категорій тощо. На кримінальну відповідальність за незаконну трансплантацію безпосередньо впливають зміни в порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини: недотримання встановленого законом порядку трансплантації визначає зміст

об'єктивної сторони та може бути підставою для притягнення до кримінальної відповідальності за наявності усіх інших ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 143 КК у новій редакції.

3) Посилено кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення, передбачені ст. 143 КК. З прийняттям Нового Закону відбулося підвищення майже всіх санкцій ст. 143 КК, окрім санкції ч. 1 ст. 143 КК, де у новій редакції передбачені аналогічні види та розміри покарання у порівнянні з попередньою редакцією. Відтепер кримінальна відповідальність у цій статті диференціюється наступним чином: у ч. 1 передбачена відповідальність за злочин невеликої тяжкості, у ч. 2 – за злочин середньої тяжкості, у ч. 3 – за тяжкий злочин [5].

У 2018 році Верховна Рада України приймає Закон про проступки [6], яким передбачено ряд змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України. Цим же Законом було підвищено максимальну міру покарання за ч. 1 ст. 143 КК до трьох років позбавлення волі, а отже визначено кримінальне правопорушення цієї частини як нетяжкий злочин. Таким чином, не було враховано той факт, що Новий Закон про трансплантацію в цьому ж році вже підвищив кримінальну відповідальність за діяння, передбачені даною статтею.

Чималі зміни відбулися в питаннях правового регулювання трансплантації з прийняттям 20 грудня 2019 року Закон України № 418-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині» [7]. Разом з тим було внесено певні зміни до Кримінального кодексу України; Основ законодавства України про охорону здоров'я; Закону України «Про поховання та похоронну справу»; Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині». Змін зазнало і безпосередньо регуляторне законодавство (Новий Закон про трансплантацію): удосконалено поняття «діяльність, пов'язана з

трансплантацією»; уточнено повноваження спеціально уповноваженої особи закладу охорони здоров'я – трансплант-координатора; введено на законодавчому рівні поняття «потенційний донор гемопоетичних стовбурових клітин»; забезпечено можливість участі громадськості (волонтерів) у діяльності, пов'язаній з трансплантацією; кореговано порядок роботи державної інформаційної системи трансплантології; викладено в новій редакції деякі положення, що стосуються порядку та умов застосування трансплантації тощо [5].

Щодо Кримінального кодексу України, нова редакція ч. 1 ст. 143 КК суттєво вплинула на практику її застосування через зміну об'єктивної та суб'єктивної сторін даного кримінального правопорушення. В особливості змін зазнала суб'єктивна сторона незаконної трансплантації, де в новій редакції норми було конкретизовано форму вини – умисне порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини [5].

Отже, аналіз питань кримінально-правового регулювання, котрі стосуються незаконної трансплантації анатомічних матеріалів людини чітко демонструє, що законодавцем було здійснено певну його реформацію шляхом внесення відповідних змін до цілої низки нормативно-правових актів, а саме: Кримінального кодексу України, Основ законодавства України про охорону здоров'я; Закону України «Про поховання та похоронну справу»; Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» тощо. Незважаючи на це, станом на сьогодні, Україна й досі перебуває у переліку країн, в яких проблема актуальності незаконної трансплантації та недостатній рівень процесуального врегулювання трансплантації анатомічних матеріалів людини на законодавчому рівні перебуває на порядку денному й потребує подальшого вдосконалення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Стамбульська декларація про трансплантаційний туризм і торгівлю органами прийнята учасниками Стамбульського Саміту, проведеного в Стамбулі з 30 квітня по 2 травня 2008 року Трансплантаційним товариством (TTS) та Міжнародним товариством нефрології (ISN). URL: <http://www.declarationofistanbul.org/>
2. Жерж Л. А. Імплементация в Україні позитивного зарубіжного досвіду запобігання злочинам, пов'язаних з незаконною. Вісник Асоціації кримінального права України. 2020. № 2. С. 286-302.
3. Мусієнко А. Деякі елементи криміналістичної характеристики злочинів у сфері трансплантації органів або тканин людини. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. 2010. № 84. С. 52-54.
4. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17.05.2018 року № 2427-VIII. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>
5. Гринчак С. В. Кримінальна відповідальність за незаконну трансплантацію: минуле, сучасне, майбутнє. Проблеми законності. 2021. № 154. С. 244-256.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 20.12.2019 року № 2617-VIII. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють питання трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 20.12.2019 року № 418-IX. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/418-20>

Golubeva Daniela Volodymyrivna

3rd year cadet

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Korogod Svitlana Volodymyrivna

senior teacher of the department

criminal law and criminology

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**ANALYSIS OF CRIMINAL LEGISLATION OF UKRAINE
ON MATTERS OF CRIMINAL PREVENTION
OFFENSES IN FIELD OF TRANSPLANTATION
HUMAN ANATOMICAL MATERIALS**

***Abstract:** this work examines in detail the criminal legislation of Ukraine on the prevention of criminal offenses in the field of transplantation of human anatomical materials, describes the phenomenon of "transplant tourism", analyzes the changes made to a number of normative legal acts that carry out the legal regulation of transplantation, and their correspondence to each other, the problem of the lack of appropriate special programs to prevent the illegal transplantation of human anatomical materials by the relevant law enforcement agencies is emphasized.*

***Keywords:** human anatomical materials, illegal transplantation, transplantation, criminal legal regulation, criminal responsibility, transplantation tourism.*

УДК 347.9

Дацко Андрій Іванович

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Резворович Кристина Русланівна

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права та процесу,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ

***Анотація:** в даній роботі проаналізовані деякі аспекти цивільно-процесуальних строків які відіграють досить важливу роль у механізмі українського судочинства.*

***Ключові слова:** судочинство, цивільно-процесуальні строки, судовий захист.*

Останнім часом все більше процесуалістів у галузі цивільного судочинства намагаються обґрунтувати єдність і відмінність видів цивільного процесу, а також інститутів і окремих норм галузей процесуального права. Одним із таких процесуальних інститутів є процесуальні строки, котрі відіграють важливу роль у механізмі судового захисту прав та інтересів кожного громадянина нашої держави.

За своєю юридичною природою строки відносяться до юридичних фактів, а саме до подій, оскільки перебіг або настання строку є об'єктивним і не залежить від волі суб'єктів цивільних правовідносин.

У цивільному судочинстві нашої держави строки, котрі мають процесуальних характер, відіграють не лише важливу роль у контексті своєчасного вирішення спорів з мінімальними втратами часу, а й є визначальними категоріями забезпечення гарантій реалізації суб'єктами цивільних процесуальних правовідносин суб'єктивних процесуальних прав та виконання цивільних процесуальних обов'язків [1, с.115].

Отже, варто наголосити на тому положенні, згідно з яким процесуальні строки в цивільному судочинстві – це встановлений нормами цивільного процесуального права або судом елемент регулювання поведінки учасників, який обчислюється роками, місяцями чи днями, періодом часу, моментом або ознака події, через яку діє Цивільний процесуальний кодекс нашої держави встановлює можливість або необхідність вчинення судом та учасниками процесу конкретних процесуальних дій, а також настання певних процесуальних наслідків.

Слід зазначити, що по-різному виходячи з класифікації процесуальних строків, усі науковці тією чи іншою мірою розглядають суд як суб'єкта, який або самостійно встановлює певний процесуальний строк, або вчиняє певну процесуальну дію в межах встановленого процесуального строку як зобов'язання.

Отже, слід зазначити, що для вирішення питання про поновлення процесуального строку має значення поважність причини його пропуску. Є поважна причина, котра об'єктивно унеможливила або ускладнила вчинення певної процесуальної дії протягом певного строку.

Водночас пропуск у цивільному судочинстві нашої держави процесуального строку, встановленого законом або судом учаснику справи для подання доказів, інших матеріалів чи вчинення певних дій, не звільняє такого учасника цивільного процесу від обов'язку вчинити відповідну процесуальну дію.

Вирішуючи, котрі підстави можна вважати важливими для поновлення строку звернення до суду, кожен цивільний суд в нашій державі повинен керуватися тим, що процесуальний закон не містить вичерпного переліку таких підстав, вони залежать від певних ситуацій у кожній конкретній цивільній справі [2, с.33].

При цьому, важливо зазначити те, що суд також має враховувати практику Європейського суду з прав людини щодо застосування статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, котра гарантує справедливий судовий розгляд, а виконання рішення суду є завершальною частиною розгляду цивільної справи.

Натомість, слід сказати про те, що в кожній справі національні суди повинні визначити, чи є підстави для поновлення строку для оскарження втручання в принцип *res judicata*, особливо якщо національне законодавство не обмежує свободу дій судів щодо строків або підстав для поновлення строків [3, с.145].

З цього випливає, що національні суди, приймаючи рішення про відновлення пропущеного строку для оскарження остаточного рішення у справі заявника без встановлення відповідних причин, а згодом скасовуючи рішення суду, порушують принцип правової визначеності та право заявника на справедливий та неупереджений судовий розгляд.

Наприклад, в Окремій думці суддів Великої Палати Верховного Суду від 25.06.2020 року зазначено про те, що Велика Палата Верховного Суду у постанові від 25 червня 2020 року у справі № 520/2261/19, вирішуючи питання про можливість звернення до суду з позовом про відшкодування державою шкоди, завданої порушенням відповідачем гарантії розумного строку розгляду справи, помилково зосередила увагу на тому, що в Україні немає органу, який би здійснював нагляд та контроль за діяльністю суддів поза межами дисциплінарних процедур, і що ВРП неповноважна наглядати за діяльністю судді під час відправлення ним правосуддя, у тому числі контролювати

дотримання строку розгляду справи чи певного процесуального питання та надавати вказівки з цього приводу. Відсутність такого органу, як і відсутність у ВРП певних повноважень, не означає, що в Україні неможливо оцінити розумність строку розгляду справи.

Більше того, для вирішення справи про відшкодування державою шкоди, завданої порушенням гарантії розумного строку розгляду справи, немає потреби у висновках органу, який здійснює дисциплінарні провадження щодо суддів. Відсутність рішення такого органу про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності (пункт 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює обмежені підстави для дисциплінарної відповідальності судді за порушення гарантії розумного строку розгляду справи) не означає, що держава не повинна відшкодувати шкоду, завдану тим, що вона допустила можливість розгляду справи з порушенням розумного строку [4].

Слід зазначити, що недотримання принципу розумності при призначенні строку може бути підставою для відкриття дисциплінарної справи щодо судді, але як свідчить практика не завжди для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Підсумовуючи викладене, зазначу, що розгляд справи в суді складається із сукупності процесуальних дій, котрі здійснюються судом та учасниками цивільного процесу в установленому порядку, кожна процесуальна дія повинна мати свою тривалість, яку можна визначити саме як цивільно-процесуальний строк.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мороз Д.А., Дяченко С.В. Теоретичні та практичні аспекти реалізації розумності строків у цивільному судочинстві. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. Випуск 3. С. 114–117.

2. Дяченко С.В., Рябченко Ю.Ю., Самілик Л.О. Цивільний процес України : практикум. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 312 с.
3. Захарова О.С. Процесуальні строки як гарантія своєчасного розгляду цивільної справи. Форум права. 2014. № 4. С. 142–146.
4. ОКРЕМА ДУМКА (розбіжна) Суддів Великої Палати Верховного Суду Гудими Д. А. Та Кібенко О. Р. Справа № 520/2261/19. Проведення № 11-957 заі 19. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90643710>

Datsko Andriy Ivanovych

3rd year cadet of the Educational and Scientific Institute of Law
and Training of Specialists for National Police Units
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Rezvorovych Kristina Ruslanivna

doctor of legal sciences, associate professor,
Head of the Department of Civil Law and Procedure,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CIVIL PROCEDURAL TERMS

***Abstract:** this paper analyzes some aspects of civil procedural terms that play a rather important role in the mechanism of the Ukrainian judiciary.*

***Keywords:** judiciary, civil procedural terms, legal protection.*

УДК 342.9

Жукова Єлизавета Геннадіївна

курсант II курсу, Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (Дніпро, Україна)

Максимова Маргарита Костянтинівна

викладач кафедри адміністративного права та процесу, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (Дніпро, Україна)

ЮВЕНАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

***Анотація:** в даній роботі проаналізовано ювенальну політику в Україні та питання які сповільнюють її розвиток, та запропоновані шляхи вирішення даних проблем.*

***Ключові слова:** Ювенальна політика, дитина, самоврядування.*

На сьогодні в Україні, як і в кожній державі світу є чітко сформульована громадська і політична позиція про те що діти є найперспективнішою частиною суспільства яка рано чи пізно прийде на заміну тому поколінню людей яке охороняє та розвиває кожну державу. З кожним роком у нашій державі зростає відсоток малолітніх та неповнолітніх злочинців тому питання адміністративно-правового регулювання ювенальної політики в Україні станом на 2022 рік є актуальним.

У своїй дисертації науковець Р. М. Опацький зазначає що Ювенальна політика це цілеспрямована діяльність органів державної влади заходів, місцевого самоврядування, міжнародних та недержавних організацій, за

допомогою методів публічного управління для забезпечення потреб дитини необхідних для її нормального психи-фізичного розвитку. [1, с. 2]

Для забезпечення надійного майбутнього та реалізації нашої держави у зовнішній політиці вкрай важливо виростити таке покоління людей яке буде мати чітке уявлення про здійснення відповідних повноважень покладених на них, для цього наше суспільство потребує здійснення правильної стратегії органами місцевого самоврядування та відповідних організації які займаються даним питанням. Але проблемою що загострює та ускладнює визначення стратегії вітчизняного законодавства у сфері ювенальної політики є не цілісна система державного законодавства яка б регулювала питання захисту прав людини, таким чином відповідні нормативно-правові акти у сфері забезпечення прав дитини можна знайти в окремих положеннях які мають декларативний характер.

Деякі науковці зазначають що чим вище економічний рівень розвитку держави тим більше уваги приділяється захисту прав не тільки дитини, а й тих верств населення які мають досить низьку соціальну планку, на нашу думку це поняття є дещо хибним, адже без розвитку держави у сфері захисту дитини, немає і розвитку самої держави, через недосконалість саме ювенальної політики.

Актуальною є і проблема напрацювання відповідних науково-практичних рекомендацій щодо реформування адміністративно-правової системи України, в якій би враховувались особливості реалізації ювенальної політики держави, створення ювенальної юстиції та інституту омбудсмана для дітей. Немає і жодного монографічного дослідження, спеціально присвяченого даній проблемі. [2, с. 4]

Злочинність неповнолітніх є зумовленим соціальними протиріччями й деструктивністю соціальних відносин стійким та закономірним негативним соціально-правовим явищем. Одночасно зі злочинністю в ювенальному середовищі поширюються й інші супутні їй негативні соціальні прояви: пияцтво, наркоманія, проституція, бродяжництво, бездомність. Ці асоціальні форми

поведінки дітей тісно пов'язані зі злочинністю: з одного боку, вони є факторами, причинами та умовами вчинення правопорушень неповнолітніми, а з іншого – злочинна поведінка зазначеної категорії осіб детермінує в їх середовищі наведені вище пороки й асоціальний спосіб життя. [3, с. 72]

Таким чином проаналізувавши вищезазначене ми можемо вказати що проблеми в інституті ювенальної політики є, їх не так багато як в інших державних інститутах, але вони значною мірою впливають на розвиток держави. Тому на нашу думку доцільним буде скористатися досвідом зарубіжних країн у зосереджені на ювенальній політиці, адже саме маленькі громадяни будуть визначати майбутнє нашої держави.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Опацький, РОМАН МИКОЛАЙОВИЧ. Адміністративно-правові засади формування та реалізації ювенальної політики в Україні. Diss. спец. 12.00. 07. 2021. Дніпро, 2021.
2. Максименко, Олена Василівна. Адміністративно-правові засади реалізації ювенальної політики в Україні. Diss. Київ, 2011, 2011.
3. Сизоненко, А. С. "ПОНЯТТЯ ТА РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЮВЕНАЛЬНОЇ АНТИДЕВІАНТНОЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ." Знання європейського права 5 (2021): 71-76.

Zhukova Yelyzaveta Hennadiivna

2nd year cadet, Educational and Scientific Institute of Law
and Specialist Training for National Police Units,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Maksimova Margarita Kostyantynivna

lecturer at the Department of Administrative Law and Process,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

JUVENILE POLICY IN UKRAINE: CURRENT PROBLEMS

***Abstract:** this work analyzes the juvenile policy in Ukraine and issues that slow down its development, and proposed ways to solve these problems.*

***Keywords:** Juvenile policy, child, self-government.*

УДК 342.9

Жукова Єлизавета Геннадіївна

курсант II курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Рижкова Світлана Анатоліївна

старший викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**ВЗАЄМОДІЯ З НАСЕЛЕННЯМ НА ЗАСАДАХ
ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП
ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

***Анотація:** в даній роботі проаналізована робота одного з головних принципів поліцейської діяльності, взаємодії з населенням на засадах партнерства.*

***Ключові слова:** принцип, поліцейська діяльність, взаємодія, населення.*

На сьогоднішній день пріоритетним напрямком в роботі поліцейського залишається взаємодія з населенням для виконання окремих повноважень які можуть виконуватися через дане партнерство. Цей напрямок важливий не тільки для поліцейських які безпосередньо працюють з населенням, такі як дільничні офіцери поліції, а також це стосується поліцейських з підрозділів досудового розслідування, тому на нашу думку це питання є актуальним.

Даний принцип регламентується статтею 11 Закону України (далі - ЗУ) “Про Національну поліцію України”, а саме діяльність поліції здійснюється в

тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Також доцільним на нашу думку буде розкрити поняття Національна поліція України, за статтею 1 ЗУ “Про Національну поліцію України”, це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. [1]

Взаємодія поліції та громади на засадах партнерства, на думку науковця Уманець А. О., є однією з головних передумов формування демократичного суспільства та успішного завершення реформи децентралізації. Сьогодні, важливими є такі завдання щодо активізації співпраці поліції з громадою: підвищення авторитету й довіри населення до поліції; покращення стану комунікативної та загальної культури ОВС; сприяння об'єктивному інформуванню населення про діяльність працівників правоохоронних органів за допомогою засобів масової інформації; ретельна перевірка фактів і матеріалів, які публікуються чи демонструються в мас-медіа, створення позитивного іміджу шляхом підвищення рівня компетентності та покращення результатів діяльності персоналу ОВС тощо. [2, с. 244]

Тому для виконання покладених на поліцію повноважень офіцери поліції з будь якого підрозділу можуть використовувати даний принцип у своїх цілях як для виконання завдань так і для профілактичного контролю території за якою може бути закріплений даний офіцер. Тим більш в сучасних умовах, а саме воєнного положення в нашій країні, даний принцип як ніколи раніше повинен застосовуватися для відшукування можливих ворожих угруповань, ДРГ груп або будь яких осіб які підтримують країну агресора. Для запобігання витоку інформації про важливі стратегічні об'єкти або стратегії наших захисників. Тому на поліцію покладена велика відповідальність у даний час, праця в тилу для забезпечення порядку та контролю населення.

Таким чином розглянув питання ми можемо зазначити з вищевказаного, що даний принцип є основоположним у здійсненні поліцейської діяльності для виконання повноважень покладених на Національну поліцію України. Цей принцип є досить важливим адже через нього поліцейські можуть виконувати більшість функцій з допомогою верств населення, тим більш в умовах війни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України “Про Національну Поліцію”, Документ 580-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 15.06.2022, підстава - 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення - 05.10.2022)
2. Уманець, А. О. "Правова основа взаємодії поліції та громади на засадах партнерства." Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА (2020): 239-245.

Zhukova Yelyzaveta Hennadiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

Ryzhkova Svitlana Anatolyivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

INTERACTION WITH POPULATION ON BASIS OF PARTNERSHIP AS BASIC PRINCIPLE OF PERFORMING POLICE ACTIVITIES

Abstract: this paper analyzes the work of one of the main principles of police activity, interaction with the population on the basis of partnership.

Keywords: principle, police activity, interaction, population.

УДК 347.9

Карелін Єгор Дмитрович

курсант ННІП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Резворович Кристина Русланівна

доктор юридичних наук

доцент, завідувач кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПОНЯТТЯ Й ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

***Анотація:** в роботі розглянуто один із видів юридичної відповідальності – цивільна відповідальність. Досліджено, систематезовано та викладено основні наукові підходи до формування визначення поняття правового інституту цивільної відповідальності та її суттєвих ознак та структури.*

***Ключові слова:** цивільне право, цивільний процес, цивільно-правова відповідальність.*

Сучасний стан суспільства характеризується стрімким розвитком у галузях недоговірних, договірних, кредитних та інших відносин, через що тематика особливостей цивільної відповідальності в Україні набуває неабиякої актуальності. Велика кількість наукових робіт, що присвячена дослідженню даного питання, свідчить про науковий інтерес у названій сфері, проте наразі ми не можемо говорити про достатній рівень вивчення особливостей цивільної відповідальності в Україні. У зв'язку з динамічним розвитком цивільних

правовідносин, питання цивільно-правової відповідальності потребує постійного дослідження.

По-перше, вкажемо, що на сьогодні сформульовано два підходи до тлумачення поняття юридичної відповідальності. Йоффе О., Братусь С., Халфіна Р. та інші зазначають, що «відповідальність – це процес застосування примусових заходів за скоєне правопорушення» (таке визначення характерне для терміну «ретроспективна відповідальність»). Недбайло П. та Назаров Б., Венедиктов В., Строгович М. та інші дослідники вивчали відповідальність як таку правову категорію, що передбачає взаємозв'язок двох аспектів: негативного (ретроспективний) та позитивного (перспективного). Ретроспективна відповідальність – така відповідальність, що має реальний характер, адже настає за наслідками вже скоєного протиправного діяння. Позитивна відповідальність – це така відповідальність, яка полягає у відображенні сумлінного, свідомого й беззаперечного виконання учасниками своїх обов'язків відповідно визначених норм і правил. Ретроспективна відповідальність полягає у застосуванні до правопорушника конкретних заходів (санкцій), що встановлені чинним національним законодавством України за відповідне протиправне діяння, яке викликає негативну реакцію держави на таке діяння [1, с. 26].

Говорячи про цивільно-правову відповідальність, то її можна визначити як встановлене законом або договором правовідношення, забезпечене державним примусом, яка настає у разі порушення цивільно-правових норм, відповідно до якої на особу порушника може бути накладено стягнення майнового характеру з метою компенсації порушених прав потерпілої особи.

Науковець Грибанов В. при дослідженні цивільної відповідальності використав метод аналізу, визначивши складові елементи, з яких складається даний цивільно-правовий інститут. Він вказав, що «механізм цивільно-правової відповідальності спрацьовує, якщо: 1) наявні права та обов'язки, за порушення яких передбачена цивільно-правова відповідальність; 2) відбулося протиправне порушення особою своїх обов'язків чи суб'єктивних прав інших осіб; 3) наявна

шкода, яка була завдана протиправною поведінкою правопорушника; 4) існує причинний зв'язок між протиправною поведінкою особи й шкідливими наслідками, які наступили; 5) у діях правопорушника існують явні ознаки його вини» [2].

Петрицин Н.Т. до особливостей цивільно-правової відповідальності відносить також її індивідуальний характер, який проявляється в тому, що «розмір відшкодування за вчинене правопорушення суд прилаштовує до особи, тобто до конкретної життєвої ситуації, до здоров'я, до факту наявності дітей тощо» [3]. Як доказ цього він наводить приклад ст. 23 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), якою встановлено, що суд визначає розмір відшкодування моральної шкоди в залежності від характеру правопорушення, рівня фізичних і душевних страждань, рівня погіршення чи позбавлення реалізації конкретних здібностей потерпілого, існування інших обставин, що можуть відігравати істотну роль. Також відповідно до ст. 551 ЦК України за рішенням суду може бути зменшений розмір неустойки, якщо він перевищує розмір збитків, а також за інших обставин, що можуть відігравати істотну роль [4].

Тому можна дійти висновку, що цивільно-правова відповідальність є самостійним видом юридичної відповідальності, суть якої полягає у настанні негативних майнових наслідків для правопорушника з метою не лише його покарання, але й відновлення порушених прав потерпілої сторони. Виходячи із важливості та необхідності цивільно-правової відповідальності, можна зрозуміти, що дана тема не є достатньо розвинутою та проаналізованою, адже потребує постійного та безперервного дослідження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мироненко В.П. Цивільно-правова відповідальність як вид юридичної відповідальності. Юридична наука. 2015. № 6. С. 24-30. (дата звернення: 27.09.2022).
2. Борисова І., Братусь С.Н., Грибанов В.П., Іоф О.С., Малєїн М. Особливості цивільно-правової відповідальності в межах приватного найму житла. URL: <http://clj.nuoua.od.ua/archive/27/13.pdf> (дата звернення: 27.09.2022).
3. Петрицин Н. Т. Деякі проблеми цивільної відповідальності: порівняльний аналіз. Форум права. – 2012. – №. 1. – С. 756-759. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/FP_index.htm_2012_1_119.pdf (дата звернення: 27.09.2022).
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 27.09.2022).

Karelin Eghor Dmytrovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Rezvorovych Kristina Ruslanivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CONCEPTS AND FEATURES OF CIVIL LIABILITY IN UKRAINE

***Abstract:** the paper deals with one of the types of legal liability - civil liability. The main scientific approaches to the formation of the definition of the concept of the legal institution of civil liability and its essential features and structure have been studied, systematized and explained.*

***Keywords:** civil law, civil process, civil liability*

УДК 343.9

Макруха Єлізавета Олександрівна

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Павлова Наталя Валеріївна

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри криміналістики та домедичної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЧНИХ СКАНЕРІВ В УКРАЇНІ

Анотація: в даній роботі розглянуто проблему запровадження та використання дактилоскопічних сканерів на території України, та запропоновані можливі шляхи вирішення вказаних проблем.

Ключові слова: запровадження, використання, дактилоскопічні сканери.

Під час виконання поліцейськими своїх повноважень, вони неодноразово стикаються із необхідністю ідентифікації особи (підозрюваного, потерпілого, свідка та ін.). Одним із важливих способів встановлення особи під час досудового розслідування та судового розгляду є проведення дактилоскопічної експертизи, за допомогою якої, за слідами папілярних візерунків, можна встановити причетність певної особи до злочину. В Україні для проведення такої експертизи використовують «традиційну» техніку, а саме заповнення дактилоскопічної картки. Втім така техніка вважається дещо застарілим методом

в європейських країнах. На сьогоднішній день більш ефективно відбирати зразки для проведення дактилоскопічної експертизи за допомогою дактилоскопічних сканерів, які тільки починають впроваджуватися у Національній поліції України.

Для отримання інформації про папілярний візерунок з внутрішньої поверхні долоні шляхом традиційного (фарбованого) способу потрібно багато часу та залучення спеціаліста. Перевагами використання дактилоскопічного сканеру є можливість миттєвої обробки інформації та передання її на відстань, миттєве коригування якості отриманих зображень та отримання нових зображень в необмеженій кількості, зручність при дактилоскопіюванні мертвих людей (немає необхідності мастити руки фарбою; використовується лише сканер бездодаткової сприймаючої поверхні, на відміну від традиційного методу). Тому запровадження та використання таких систем необхідне для роботи поліції в Україні.

Вже чимало країн почали використовувати систему автоматичного розпізнавання відбитків пальця (САРВП) багато років тому, а розвиток інформаційних технологій відкриває нові перспективи для подальшого вдосконалення таких систем або розробки абсолютно нових сучасних систем ідентифікації для біометричного порівняння. Для розробки, імплементації та підтримки САРВП потрібні специфічні знання, досвід та достатні фінансові ресурси. Інституції ЄС надають постійну фінансову та консультаційну підтримку країнам Східного Європейського Партнерства для розробки САРВП. Чудовим прикладом такої підтримки є розробка сучасної САРВП у Молдові кілька років тому. Сьогодні поліція та інші правоохоронні органи Молдови мають можливість користуватися САРВП у повсякденній діяльності [1].

Завдяки таким системам робота поліції спрощується та допомагає розкривати злочини по «гарячих» слідах. Маючи при собі такий пристрій, поліцейським не доведеться доставляти підозрюваних у відділок, щоб знімати відбитки традиційним способом. А це допоможе відчутно скоротити час і гроші, що витрачаються на пошуки правопорушників.

В Україні впровадження таких дактилоскопічних сканерів не швидке, проте на сьогодні використовуються мобільний сканер відбитків пальців. Портативний пристрій дозволяє зняти відбитки пальців безпосередньо на місці злочину та одразу надіслати їх на обробку. Даний прилад не потребує експертно – криміналістичних знань, та може надати результати за 30 хвилин [2]. Втім, дотепер питання щодо використання таких портативних сканерів залишається відкритим.

Підсумовуючи вказане, можна дійти висновку, що при дактилоскопічних дослідженнях ефективним заміником дактилоскопіювання фарбою може стати застосування сканерів, які виконують свою роботу миттєво. В багатьох країнах дана практика використовується давно та має значні успіхи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Роз'яснення щодо системи автоматичного розпізнавання відбитків пальців
URL:<https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/opinion/explanation-on-automated-fingerprints-identification-system/> (дата звернення 25.09.2022).
2. Дактилоскопія в режимі онлайн. Поліцейські Донеччини за 30 хвилин встановлюють особу людини URL:<http://pokrovsk-police.dn.ua/news/view/9899>(дата звернення 25.09.2022).

Makrukha Elizaveta Oleksandrivna

3rd year cadet of the Educational and Scientific Institute
of Law and Training of Specialists for National Police Units
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Pavlova Natalya Valeriivna

candidate of legal sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Forensics
and Pre-Medical Training

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,
(Dnipro, Ukraine)

INTRODUCTION & USE OF FINGERPRINT SCANNERS IN UKRAINE

***Abstract:** this paper examines the problem of introducing and using dactyloscopic scanners on the territory of Ukraine, and suggests possible ways to solve these problems.*

***Keywords:** introduction, use, dactyloscopic scanners.*

УДК 347.9

Малюченко Микола Олександрович

курсант III курсу, Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Резворович Кристина Русланівна

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права та процесу,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ДОКАЗУВАННЯ ТА ЗАСОБИ

ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

***Анотація:** в даній роботі проаналізований таку частину цивільного процесу як доказування, та можливі засоби доказування у цивільному процесі. Також проаналізовано суб'єкти та методи доказування.*

***Ключові слова:** доказування, засоби доказування, цивільно процесуальний кодекс, суд, методи доказування, суб'єкти.*

Діяльність щодо доказування сьогодні є важливою частиною цивільного процесу, що дає можливість суду здійснювати обґрунтовані висновки відповідно до норм чинного законодавства. Отримані відомості у процесі доказування, визначають ті обставини, які мають важливе юридичне значення для вирішення відносин щодо цивільної справи. У цивільно процесуальному кодексі України (далі ЦПК України), ч. 1 ст. 76 визначено, що доказами є різні фактичні дані, на основі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, які

обґрунтовують вимоги або заперечення сторін, та інших обставин, які мають вирішальне значення для справи [1].

У процесуальній науці доказ є найбільш актуальною темою, що має багато питань. Варто зауважити, саме в ХХ столітті поняття доказування та його структурні елементи розглядалися в тісному зв'язку з філософським знанням. Роботи сучасних науковців більш прагматичні, та дають конкретику поняттю доказування та за допомогою яких засобів можна здійснити цей процес. Серед дослідників, які займалися вивченням аспектів доказування, можна виділити: Т. М. Кучера, В. А. Новицького, С. Я. Фурса, В. Д. Андрійцьо, В. В. Молчанова, М. А. Фокіна, Т. В. Цюра. Засоби дослідження вивчали: О.М. Лазько, Л.С. Буряк, О.Ю. Гусєв, А.С. Зеленьак, Т.І. Лежух та інші [2, с. 6].

Безпосередній вплив на інститут доказування має судовий розгляд, який слід тлумачити як суб'єктивне право суду обирати можливі дії, які проявляються на різних етапах цивільного процесу. Говорячи про доказування в цілому, доцільно визначити його етапи, на яких можна знайти прояв судового розгляду. Суд також має право на свій розсуд, визначати ті обставини, які мають важливе юридичне значення для вирішення справи, і надалі виносити їх на обговорення, навіть якщо сторони на них не посилалися. Другим етапом є факти доказів, що стосуються конкретної справи. Третім етапом вважається подання доказів. На заключному етапі відбувається дослідження та оцінка доказів, які не обходяться без участі суду. Таким чином, доказування у суді має виконувати ряд завдань, оскільки є частиною всього цивільного процесу, тому має відповідати основним засадам та завданням які визначені ст. 2 ЦПК України.

Ми вважаємо, що доказування є різновидом пізнання, що підпорядковується загальним закономірностям. В результаті цього використовує такі методи пізнавальної діяльності як спостереження, опис, науково-технічні методи виявлення та фіксації, методи вимірювання та обчислення, моделювання, реставрації та реконструкції, експериментальні методи.

У цивільному процесуальному процесі відповідні методи використовуються всіма суб'єктами, при цьому кількісний набір методів, може змінюватись. Огляд на місці - це використання методу спостереження та опису. Експертиза реалізує науково-технічні методи виявлення та фіксації. Моделювання, реставрація та реконструкція символізують собою весь процес доведення, коли суб'єкти прагнуть відтворити події, що послужили підставою та приводом звернення до суду за захистом. Експериментальні методи застосовуються під час проведення експертизи.

Суб'єкти доказування використовують у своїй діяльності й закони логіки. Досить сказати, що будь-який суб'єкт піддає докази аналізу, зіставлення та порівняння. В результаті цієї розумової діяльності сторони надають додаткові докази, клопочуть про проведення експертизи тощо. На основі аналізу та синтезу доказів вони приходять до логічного висновку. Сам процес доведення побудований відповідно до принципів індукції та дедукції. Визначення предмета доказування та необхідних доказів у справі побудовано за дедуктивним методом: від загальних нормативних розпоряджень суб'єкт логічним шляхом формує висновки щодо конкретної справи.

Відповідно до ЦПК України засобами доказування, є пояснення сторін, третіх осіб, їх представників, допитаних як свідків, показання свідків, письмові докази, речові докази, зокрема звуко- і відеозаписи, висновки експертів [1].

Важливим фактом у процесі доказування в цивільному судочинстві - це покази свідків. Вони можуть бути використані практично при розгляді будь-яких категорій справ. Якщо свідок не може зазначити джерело своєї обізнаності відповідно до певної обставини, то такий доказ можна вважати хибним (ст. 90 ЦПК України). Статтею 95 ЦПК України передбачені особливості письмових доказів - це відповідно документи які можуть містити будь яку важливу інформацію, щодо обставин, які будуть впливати на рішення суду. При цьому, хочемо зауважити, що електронні документи не є письмовими доказами. Аналіз ст. 97 ЦПК свідчить про те, що речовими доказами є предмети матеріального

світу, які своїм існуванням, своїми якостями, властивостями, місцезнаходженням, іншими ознаками дають змогу встановити обставини, що мають значення для справи [1].

У світі глобальної цифровізації, одними із засобів доказування є також електронні докази (ст. 100 КПК України). До цієї групи доказів можна віднести: електронні документи, вебсторінки, голосові повідомлення, фото, відео та звукозаписи, ази даних та інші дані в електронній формі [1].

В результаті ключовим моментом доказування є висновки експерта, в якому зазначають докладний опис проведених досліджень та обґрунтовані відповіді на питання, які були поставлені експертові. Такий висновок формується у порядку, визначеному законодавством [3, с. 56].

Таким чином, доказування і засоби доказування в цивільному процесі співвідносяться між собою як зміст і форма його фіксації: доказування показує, яку інформацію він несе, засіб доказування - в якій об'єктивній формі ця інформація виражена. Варто зауважити, що у зв'язку з тим, що Україна сьогодні має електронний сервіс державних послуг «Дія», де містяться відповідні цифрові документи, в чинному ЦПК електронні документи не є доказами. Отже, пропонується розробити відповідно статтю яка б регулювала питання, щодо цифрових документів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Цивільний процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення 05.10.2022).
2. Штефан А. Докази і засоби доказування у цивільному процесі. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2017. Вип.6. С. 5-12.
3. Аксютіна А.В., Олійник Я.А. Засоби доказування в цивільному судочинстві України. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. Вип.2. С. 54-57.

4. Рудько К.А. Обов'язок доказування та подання доказів у цивільному процесі. Держава та регіони. Серія: Право. 2020. Вип. 4. С. 125-128.

Malyuchenko Mykola Oleksandrovych

3rd year cadet of the Educational and Scientific Institute
of Law and Training of Specialists for National Police Units
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Rezvorovych Kristina Ruslanivna

doctor of legal sciences, associate professor,
Head of the Department of Civil Law and Procedure,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

EVIDENCE & MEANS OF PROOF IN CIVIL PROCEEDINGS

***Abstract:** this paper analyzes such a part of the civil process as proof, and possible means of proof in the civil process. Subjects and methods of proof are also analyzed.*

***Keywords:** proof, means of proof, civil procedure code, court, methods of proof, subjects.*

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА (SPORT)

УДК 796.05

Бразалук Вадим Павлович

курсант 4 курсу ННП ПФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Журавель Олександр Анатолійович

старший викладач кафедри

спеціальної фізичної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ЗНАЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: в роботі представлено значення спеціальної фізичної підготовки для поліцейських та курсантів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання в умовах воєнного стану.

Ключові слова: Національна поліція, спеціальна фізична підготовка, професійна підготовка, службові обов'язки, фізичний стан.

Актуальність теми обумовлена стійкою тенденцією, що стосується стрімкого підвищення вимог до рівня фізичної та професійної підготовки майбутніх та діючих поліцейських в умовах воєнного стану. В таких умовах, рівень фізичної підготовленості поліцейського виступає одним з ключових

критеріїв, який характеризує рівень його професійної підготовки та компетентності в цілому.

Навчання курсантів в вищих навчальних закладах системи МВС України здійснюється в певних специфічних умовах, які передбачають освоєння значного обсягу навчального матеріалу, а також систематичний посилений режим фізичної підготовки. Слід зазначити, що професійна діяльність працівників поліції в сучасних реаліях досить часто відбувається в екстремальних умовах та супроводжується цілою низкою ризиків, оскільки співробітники при виконанні службових обов'язків досить часто опиняються в осередку конфліктних ситуацій, тому поліцейські повинні мати достатній рівень фізичної підготовленості для забезпечення безпеки громадян та власного життя [1].

Таким чином, виникає необхідність постійного розширення та оновлення набутих навичок та вмінь, а також постійного розвитку загальнофізичного стану та витривалості, оскільки саме фізична підготовка виступає однією із основних складових програми підготовки співробітників правоохоронних органів та включає в себе цілий комплекс заходів, спрямованих на формування, вдосконалення та модернізацію спеціальних фізичних навичок, розвиток фізичних здібностей та якостей поліцейських з урахуванням специфіки та особливостей професійної діяльності [2].

Спеціальна фізична підготовка курсантів вищих навчальних закладів системи МВС включає в себе систему початкових заходів, основним завданням яких є набуття та вдосконалення специфічних фізичних навичок, необхідних для виконання службових завдань в екстремальних ситуаціях, а також підвищення витривалості, силових та швидкісних показників, які забезпечують переслідування злочинця та надають суттєву силову перевагу у разі необхідності подолання опору при його затриманні шляхом застосування спеціальних прийомів боротьби та фізичних заходів впливу [3].

Слід звернути увагу на той факт, що посилені заняття спеціальною фізичною підготовкою значно покращують фізичний стан курсантів та

співробітників НП України в цілому, оскільки саме фізичні якості є однією з ключових запорок успішної роботи поліцейських [1]. Саме рівень фізичної підготовки, забезпечує ефективну діяльність поліцейського в умовах прогресивного зростання рівня злочинності та безпосередньої боротьби з нею.

Таким чином, фізична підготовка – це одна з основних складових повсякденної діяльності працівників правоохоронних органів. Спеціальні фізичні навички та вміння повинні постійно вдосконалюватися та покращуватися, оскільки саме вони виступають ключовим елементом під час виконання службових обов'язків та завдань працівниками правоохоронних органів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Фізична підготовка працівників Національної поліції України : навч. посіб. / В. А. Дідковський, В. В. Бондаренко, О. В. Кузенков. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П. 2019. – 98 с.
2. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 14–15 лютого 2019 р.) / Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського; за заг. ред. В. Свистун, О. Петрачкова. – К.: НУОУ, 2019. – 319 с.
3. Хацаюк О. В., Любчич Р. І., Оленченко В. В. Удосконалення військовопрофесійних навичок військовослужбовців Національної гвардії України в процесі спеціальної фізичної підготовки. Проблеми вищої освіти. 2019. № 1 (95).
4. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Brazaluk Vadim Pavlovich

cadet of the 4th year of
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Zhuravel Oleksandr Anatoliyovych

senior teacher of the department
special physical training
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

**SIGNIFICANCE OF SPECIAL PHYSICAL TRAINING
FOR POLICE OFFICERS & HIGHER CADETS
EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH SPECIFIC
CONDITIONS OF TRAINING UNDER
CONDITIONS OF MARTIAL STATE**

***Abstract:** the paper presents the importance of special physical training for police officers and cadets of higher educational institutions with specific conditions of study under martial law.*

***Keywords:** National Police, special physical training, professional training, official duties, physical condition.*